

**DIPLOMATIK WE OLARA DEŇLEŞDIRILEN WEKILHANALARYŇ,
HALKARA GURAMALARYNYŇ DIPLOMATIK ÝA-DA EDARA EDIŞ-
TEHNIKI IŞGÄRLERI, OLAR BILEN BILE ÝAŞAÝAN MAŞGALA
AGZALARYNY HEM GOŞMAK BILEN, TARAPYNDAN TÖLENEN
GOŞULAN BAHÄ ÜÇIN SALGYDYŇ ÖWEZINI DOLMAGYŇ
TERTIBI**

Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi tarapyndan
2005-nji ýylyň 30-njy noýabrynda tassyklanyldy

(Türkmenistanyň ministrlikleriniň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň kadalaşdyryjy
hukuk namalarynyň ýygynyndysy, 2012 ý., № 1 (13), 243-nji sahypa)

Türkmenistanyň Baň döwlet salgyt gullugy bilen ylalaşyldy

(Türkmenistanyň Baň döwlet salgyt gullugy hem-de Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe
ministrligi tarapyndan 2006-njy ýylyň 25-nji sentýabryndaky buýruklary esasynda girizilen
üýtgetmeler we goşmaçalar bilen, Türkmenistanyň Adalat ministrligi
tarapyndan 2006-njy ýylyň 13-nji oktýabrynda 415 san bilen bellige alnan)

1. Şu Tertip "Salgytlar hakynda" Türkmenistanyň bitewi Kanunynyň 106-njy maddasynyň talaplarynyň esasynda işlenip taýýarlandy we Türkmenistanda resmi taýdan bellenilen diplomatik we olara deňleşdirilen wekilhanalaryň, halkara guramalarynyň diplomatik ýa-da edara ediş-tehniki işgärleriniň, olar bilen bile ýaşayan maşgala agzalaryny hem goşmak bilen, (mundan beýläk - diplomatik wekilhanalaryň işgärleri we olaryň maşgala agzalary) tarapyndan tölenen goşulan baha üçin salgydyň öwezini dolmagyň esaslaryny we şertlerini kesgitleýär.

2. Diplomatik wekilhanalaryň işgärlerine we olaryň maşgala agzalaryna goşulan baha üçin salgydyň öwezini dolmak Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi tarapyndan, diplomatik wekilhanalaryň işgärleriniň we olaryň maşgala agzalarynyň şahsy peýdalanmaklary üçin niýetlenen harytlar (işler, hyzmatlar) boýunça ilkinji resmi namalaryň diplomatik we olara deňleşdirilen wekilhanalar, halkara guramalary tarapyndan düzülýän Sanawynyň (şu Tertibe 1-nji goşundy) we goşulan baha üçin salgydyň tölenendigini tassyklaýan resmi namalaryň (haryt, kassa çekleri, kwitansiýalar we ş.m.) esasynda geçirilýär.

3. Diplomatik we olara deňleşdirilen wekilhanalar, halkara guramalary Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligine her çäryekde, hasabat döwründen soňky aýyň 20-ne çenli, iki nusgada, diplomatik we olara deňleşdirilen wekilhanalaryň, halkara guramalarynyň ýolbaşçysy ýa-da başga bir ygtyýarly işgäri tarapyndan gol çekilen, goşulan baha üçin salgydy yzyna almak baradaky arzany (şu Tertibe 2-nji goşundy), şeýle hem harytlaryň (işleriň, hyzmatlaryň) satyn alnandygyny we töleginiň tölenendigini tassyklaýan asyl nusgadaky resmi namalary goşmak bilen, diplomatik wekilhanalaryň işgärleriniň we olaryň maşgala agzalarynyň şahsy peýdalanmaklary üçin niýetlenen harytlar (işler, hyzmatlar) boýunça ilkinji resmi namalaryň Sanawyny berýärler.

Tassyklaýjy resminamalar hökmünde şu aşakdakylar kabul edilýär:

haryt çeki;

kassa çeki;

goşulan baha üçin salgydyň tölenendigi barada bellik bolan, girdeji-kassa

orderiniň kwitansiýasy;

resmi taýdan bellendirilgeni baradaky kartoçkalarynyň nusgasy;

harytlar (işler, hyzmatlar) satyn alnanda peýdalanylýan milli puluň – manadyň gelip çykyşynyň kanuny çeşmesini tassyklaýan resmi namalar.

4. Türkmenistanyň hereket edýän kadalaşdyryjy hukuk namalarynda göz önünde tutulan halatlarda kärhanalardan harytlar (işler, hyzmatlar) gözegçilik-pulhana abzallaryny (GPA) peýdalanmazdan nagt hasaplaşyk bilen satyn alnanda goşulan baha üçin salgydyň öwezini dolmak GPA-ny ulanmazdan nagt pul serişdelerini hasaba almak üçin berk hasabatlylyk resminalarynyň esasynda geçirilýär.

GPA-ny peýdalanmak bilen ilata hyzmat edýän bölek söwda kärhanalaryndan we beýleki kärhanalardan harytlar (işler, hyzmatlar) nagt hasaplaşyk arkaly satyn alnanda goşulan baha üçin salgydyň öwezini dolmak Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrliginiň 2006-njy ýylyň 5-nji iýunynda 54 belgili buýrugy bilen tassyklan, Türkmenistanyň Adalat ministrliginde 2006-njy ýylyň 4-nji iýulynda 391 san bilen bellige alnan, “ Gözegçilik-pulhana abzallaryny ulanmagyň Kadalaryna laýyklykda resmileşdirilen kärhananyň-satyjynyň kassa çekleriniň esasynda geçirilýär.

Kassa çekinde ýa-da berk hasabatlylyk resmi namasynda kadalaşdyryjy hukuk namalarynda, şeýle hem olaryň ulanylýan ugurlarynyň aýratynlygyny hasaba almak gözegçilik-pulhana abzallaryna bildirilýän tehnik talaplarda satyn alnan harydyň (işini, hyzmatyň) adyny we goşulan baha üçin salgydyň möçberini kesgitlemäge mümkinçilik berýän, olar üçin göz önünde tutulan aýry-aýry maglumatlar ýok bolsa, goşulan baha üçin salgydy yzyna gaýtarmak kassa çekine ýa-da berk hasabatlylyk resmi namasynda goşmaça söwda kärhanasynyň haryt çeki ýa-da hyzmat edýän kärhananyň hasaby ýa-da harydyň (işini, hyzmatyň) töleginiň goşulan baha üçin salgyt bilen bilelikde tölenendigini tassyklaýan başga bir resmi nama berlende amala aşyrylýar, kärhanalar bu resmi namalary diplomatik we olara deňleşdirilen wekilhanalaryň, halkara guramalarynyň işgärleri talap edende bermäge borçludyr.

Haryt çekinde ýa-da harydyň töleginiň geçirilendigini tassyklaýan başga bir resmi namada kärhananyň-satyjynyň ady we ýerleşýän ýeri, satyjynyň şahsy salgyt belgisi, harydyň (işini, hyzmatyň) ady, harydyň (işini, hyzmatyň) bahasy, satyn alnan (hizmatyň edilen) senesi, satyjynyň goly, goşulan baha üçin salgydyň pul möçberi, haryt (iş, hyzmat) üçin pul alnandygy barada kassiriň belligi we söwda kärhanasynyň ýa-da hyzmat edýän guramanyň dörtburç möhüri bolmalydyr.

5. Goşulan baha üçin salgydy yzyna gaýtarmak barada arzalaryň gelip gowşan gününden soňky ýigirmi günün dowamynda Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi olara seretmelidir, olaryň ýanyna goşulýan resmi namalaryň şu Tertibiň talaplaryna laýyk gelýändigini barlamalydyr we goşulan baha üçin salgydyň ýüz tutuja gaýtarylmagyny amala aşyrmalydyr. Ýüz tutujynyň "Salgytlar hakynda" Türkmenistanyň bitewi Kanunynyň 49-njy maddasyna laýyklykda, salgydyň tölenen (tutulyp alnan) gününden başlap baş ýylyň dowamynda artyk tölenen salgydyň yzyna gaýtarylmagyny talap etmäge hukugy bardyr.

Goşulan baha üçin salgydy yzyna gaýtarmak öwezi dolunýan pul möçberlerini diplomatik we olara deňleşdirilen wekilhanalaryň, halkara guramalarynyň Türkmenistanyň çäklerindäki ygtyýarly banklarda açylan hasaplara geçirmek ýoly bilen amala aşyrylýar. Şu maksat bilen, diplomatik we olara deňleşdirilen wekilhanalar we halkara guramalary Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe

ministriligine ygtyýarly banklardaky öwezi dolunýan pul möçberleriniň geçirilmeli hasaplary barada maglumatlary iberýärler.

Şu Tertipde göz önünde tutulan haýsydyr bir resmi namanyň bolmalysy ýaly resmileşdirilmändigi ýa-da berlen resmi namalaryň hakykylygyna şübhe dörändigi sebäpli Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi tarapyndan kabul edilmedik halatynda, şeýle hem resmi namalar doly toplumda berilmedik ýagdaýynda Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi ýüz tutuja resmi namalaryň gelip goşan gününden soň on günün dowamynda, goşulan baha üçin salgydyň öwezini dolmak üçin esasyň ýokdugy barada ýazmaça habar bermelidir.

Türkmenistanyň Adalat ministrligi tarapyndan
2005-nji ýylyň 28-nji dekabrynda bellige alyndy.
Bellige alyş sany 366.